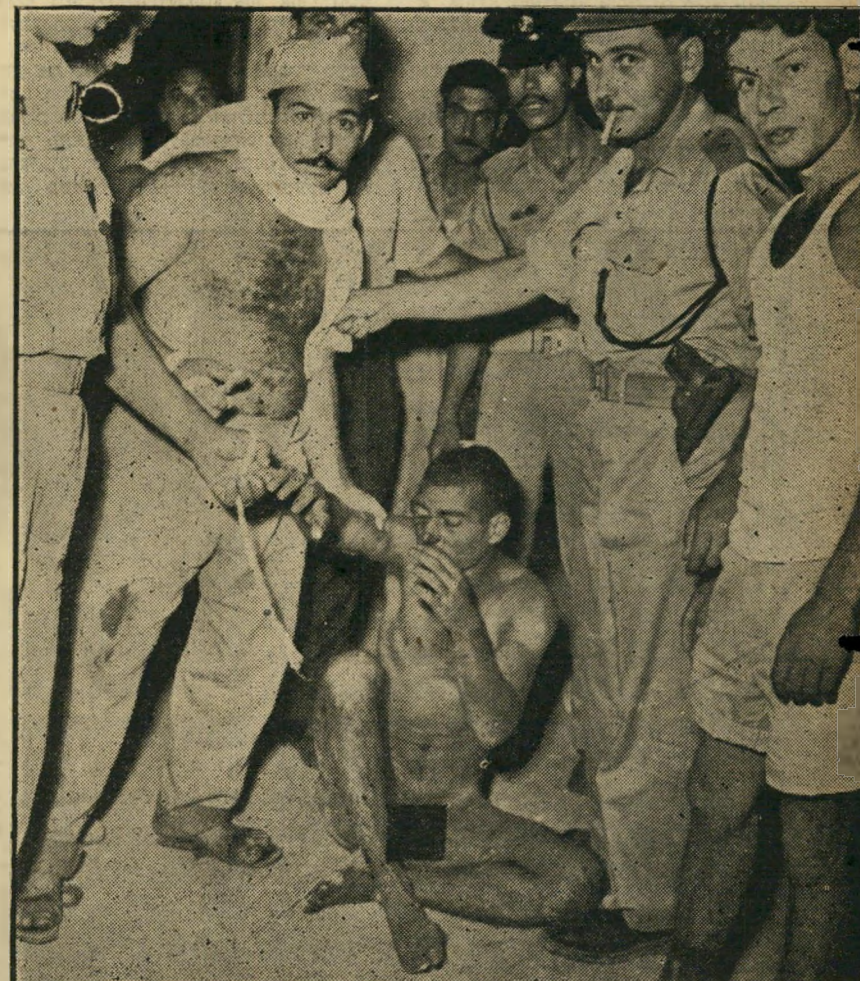

**מאתים פידאיון ומסתננים ביצעו
את ההתקוממות הגדולה ביותר
שבוצעה אי פעם בבית-סוהר**

מרד בשנה

מאה ותשעים אסירים ערביים הציגו ביום חמישי שעבר את לפיד המרד. בכלא המרכזי למסתננים שבמשטרת בית-השיטה. אחרי 24 שעות של פעולות לחימה בתוך בית-הסוהר, סריקה בשטחים הסמוכים וחקירה נמרצת. סיכ-מו השלטונות את הפעולה: שני סוהרים ישר-אליים נהרגו, אחד נפצע. 67 אסירים הצליחו להימלט. 13 נהרגו חמישה נפצעו. נשק ותחמושת נגנבו. בעמודים אלה מוסרים כתבי העו-לם הזה את תיאור מרד בית-השיטה על גילוי האומץ, ההקרבה, הפחדנות והרשלנות שבו.

הפידאי הכצוע

מובל לחקירה אחרי שהוחזר מבית-החולים בעפולה. ה-פידאי מובל חצוירוס בלוויית שוטר לבוש גופיה. מא-חוריו מובילים סוהרים והאסיר היהודי אליהו כהן פידאי אחר. ערום כולו, לחקירה בכלא.

הסיגריות הם מדליקים במציתים. מה הם כבר יכולים לעשות הערבים האלה במציתים. ככה אנחנו חוסכים גפרורים. הסביר פעם אחד הסוהרים למבקר, אשר תמה על הימצא אות חפץ אסור זה בידי האסירים.

השמש שקעה מאחורי הגלבוע. ההר הנמוך האפיר, האדים, הכחיל והתכונן להשחיר ב-חשכת הלילה. למעלה, על הרכס, אפשר היה להבחין במשקפת טובה בסיוור של משמר הגבול. אם היו למישהו משקפים חודרות הרים אפשר היה אולי להבחין גם בפלחים הירדניים, בעברם השני של ההר והגבול.

השומרים עם הברנים ירדו מן המגדלים, מסביב לחצר הכלא הגדולה. אין תקציב, ידעו אפילו האסירים החדשים ביותר, ומשום כך שומרים בלילה רק שני סוהרים על חומת הגדר הפנימית. אחד שומר עם ברך, שני עם עווי.

★ ★ ★

יתרות כרוז בחצר

אסירים התכוננו ללינת לילה. הא-דוקים כרעו ברך בתפילת ערבית. בכלא ששה ימים האסירים תחת כיפת השמים: 190 אסירים בשלוש קומות של מיטות שבורות. חם בעמק בית-שאן, ועל כן אין מקפידים לסגור את האסירים בתאיהם בלילה. רק את המסוכנים שבהם והחצופים במיוחד סוגרים על סוגר וברית. השאר ישנים בחצרי יחד עם ערימות המחצלות הבלתי-גמורות ועם גל גרוטאות שאיש אינו יודע מדוע לא סילקו אותו משם. התכונן ללינת לילה גם סולם, שהוצב בתוך המכלאה, ואתו ערימת סמרטוטים, מלאי של גפס ומספר יתדות ברזל.

יום נוסף בבית-הסוהר המרכזי למסתננים בבית-השיטה התקרב לקיצו.

סמוך לשעה שש וחצי בערב ניתן ה-אות הראשון. איש אינו יודע עדיין מי נתן אותה, אך כבר עתה ברור שהכל התחיל בפניית סוכתי. אחד האסירים המצריים.

שבע אחרי מרד הדמים בכלא בית השיטה ("שטה"), למרגלות הר הגלבוע, נשארה עדיין חידה אחת גדולה תלויה וער מדת במרכז ההתעניינות הציבורית: היכן היו שני זקפי המכלאה הפנימית, המזויינים ב-נשק אוטומטי, בשעת המרד?

מערך ההגנה והבטחון בכלא שטה בשעות הלילה, היה פשוט: שני זקפים הופקדו על המכלאה הפנימית, בתוכה נמצאו 190 אסי-רים ערביים, מסתננים ואנשי פידאיון. הזקי-פים היו מזויינים במקלע ברן אנגלי ובתת-מקלע עווי. כשפרץ המרד וכשורמו עשרות האסירים המזויינים בלפידים ובמוטות ברזל לעבר מחסן הנשק המרוחק, יכול היה מקלע הברן שעל החומה לחסל את המרידה בן-רגע. צרורות אחדים במקלע היו מרתיעים את המורדים מזממם. תת-מקלע העווי היה צריך לחפות על המקלען. שניהם יחד היו יכולים לעמוד מול המרידה עד שתגיע העזרה מצדם של שאר הסוהרים, או מתחנת המשטרה הקרובה וממסקי בית-השיטה, הפ-ציבה ובית-אלפא שהיו נזעקים בחדאי לקול חילופי היריות.

אולם המקלען ונושא העווי לא פתחו באש. מסיבות בלתי-ברורות ברחו שניהם מעמדות המשמר. העדרם איפשר לאסירים המורדים לבצע את זממם. חזרת החקירה, שמונתה השבוע לחקור בפרשת המרד הגדול, תגיע למסקנות משלה. אך מה שקרה בליל חמישי שעבר בכלא המרכזי למסתננים מעיד כאלף עדים, כי רק רשלנותם הפושעת של הממונים על הכלא קצינו, סמליו ואנשי המשמר שלו הביאה לכך שמרד האסירים המוצלח ביותר מה שנים רבות ברחבי העולם כולו, אירע בשבוע שעבר במדינת ישראל. וכך קרה הדבר:

ארוחת-הערב התנהלה כרגיל. האסירים קבלו את צלחות הפול, שתו במהירות את ספלי התה. הפושר והתכוננו לחלו-קת הסיגריות היומית. ערב ערב מחלקים להם הסוהרים ארבע סיגריות לאיש. את

האיש שהרג את הסמל יוסף שבח מוחזר לבית-הסוהר, אחרי שנחבש בבית-החולים. ערום כולו נפל עבד איראזיק מוסטפה אבו-רפאא, בשעה שהאסיר היהודי אליהו כהן, (16 שנות מאסר על רצח אשתו) מנסה להקימו.